

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	magiszteri	Tagozat	nappali	Tanév/félév	2023-2024 II
Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	OK 4. Szociodialektológia és kétnyelvűségkutatás
Назва навчальної дисципліни	OK 4. Соціодіалектологія та дослідження багатомовності
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport, 222-es terem
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	035 Filológia (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 Філологія (035,07 Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték:4 Előadás:20 Szeminárium/gyakorlat:16 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka:84
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Типдисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 20 Семінарські/практичнізаняття: 16 Лабораторнізаняття: 0 Самостійнаробота:84
Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dudics Katalin, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Дудич Катерина Іванівна, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	Mai magyar nyelv A magyar nyelv oktatásának módszertana Magyar dialektológia
Пререквізити навчальної дисципліни	

A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei

Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни

Célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók tisztában legyenek a dialektológia és a szociolingvisztika szoros kapcsolatával. Ismerjék a kárpátaljai kutatások eredményeit, tudatosuljon bennük ennek gyakorlati hasznosíthatósága, illetve a nem köznyelvi változatok szerepkörei, funkciói.

Feladata a következő készségek kialakítása, fejlesztése:

a többnormájú nyelvszemlélet fejlesztése, melynek alapján a hozzáadó anyanyelvoktatás módszerei is eredményesebben alkalmazhatóak,

a hagyományos nyelvjáráskutatás eredményeinek hasznosítása az interdiszciplináris kutatások megszervezésében

a szituatív kettősnyelvűség kialakítása,

a nyelvjárási szakirodalom kritikai elemzési készsége

a dialektológiai nyomtatott és online kiadványok oktatási folyamatban való használatának képessége

a nyelvjárási attitűd nyelvhasználatot, identitást befolyásoló szerepének tudatosítása, ennek alakítására való képesség fejlesztése

a dialektológiai ismeretek oktatásban való felhasználásának a képessége

Загальні компетентності (ЗК)

(ЗК-1) - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

(ЗК-2) - Здатність бути критичним і самокритичним.

(ЗК-3) - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

(ЗК-4) - Здатність спілкуватися іноземною мовою.

(ЗК-7) - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

(ЗК-12) - Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (ФК)

(ФК-3) - Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

(ФК-5) - Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень.

(ФК-9) - Здатність в межах комунікативних ситуацій застосувати прагматичну та міжкультурну компетенції з української, угорської та іноземної мов.

(ФК-12) - Здатність використовувати у професійній діяльності знання з педагогіки, педагогічного процесу та дидактики як теорії освіти і навчання.

(ФК-13) - Здатність розробляти навчально-методичне забезпечення занять з філологічних дисциплін; використовувати сучасні інформаційні технології у практиці викладання.

(ФК-14) - Здатність формувати та досліджувати інформаційні потоки в сучасному мовному і соціально-культурному просторі.

Програмні результати навчання

(ПРН-2) - Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації..

(ПРН-3) - Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

	<p>(ПРН-4) - Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>(ПРН-11) - Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>(ПРН-12) - Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>(ПРН-13) - Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>Főbb témakörei: A dialektológia mint a szociolingvisztika előfutára a magyar nyelvudományban. A szociodialektológia jelentősége. Az új magyar nyelvtanász jelentősége, munkálatának körülményei. A Geolingvisztikai Műhely. A Szociodialektológia Műhely. Többdimenziós atlaszok. A nyelvi, nyelvjárási tudat fogalma, jelentősége, nyelvhasználatot befolyásoló szerepe. A nyelvjárási attitűd, alakulása, az azt befolyásoló tényezők a magyar nyelvterületen. A nyelvjárások és az iskola, funkciójuk az anyanyelvoktatás folyamatában. A hozzáadott anyanyelv-oktatási módszer hatása a nyelvjárások általános megítélésére</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkákkal, modulzáró dolgozatokkal 50 pont szerezhető.</p> <p>A beszámolóhoz szükséges másik 50 pont a félév végére elkészült mikrokatatásról készült írásbeli tudományos munkával szerezhető meg.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Classroom:</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Lakatos Katalin. <i>Kárpátaljai magyar iskolások nyelvi tudata és attitűdje</i>. ELTE BTK. Doktori értekezés. 2010.</p> <p>Csemicskó István – Márku Anita szerk. <i>Hiába repülsz te akárhová...</i> Beregszász, 2007</p> <p>Lakatos Katalin. <i>Kárpátaljai magyar iskolások nyelvi tudata és attitűdje</i>. ELTE BTK. Doktori értekezés. 2010.</p> <p>N. Császi Ildikó – Cs. Nagy Lajos. <i>Magyar nyelvjárások</i>. Budapest: 2015.</p> <p>Dudics Lakatos Katalin 2018. „...én is nyelvjárásban beszélek”. <i>Anyanyelv-pedagógia</i> XI, 2. http://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=740</p> <p>Dudics Lakatos Katalin 2019. Kárpátaljai magyar pedagógusok nyelvjárási attitűdjének alakulása két felmérés eredményei alapján (2008–2018). <i>Magyar Nyelvjárások</i> 57: 123–134. http://epa.oszk.hu/02200/02298/00057/pdf/EPA02298_mnyj_2019_57_123-134.pdf</p> <p>Dudics Lakatos Katalin – Gazdag Vilmos. <i>Dialektológiai alapfogalmak</i>. Beregszász, 2023. http://szocdial.nyf.hu/</p>